

'DAG VAN DE RECHTEN VAN HET KIND' 20 NOVEMBER 2011

EEN LESBRIEF VOOR DE GROEPEN 6-8

Inleiding

Op 20 november 1989 werd in de Verenigde Naties het Verdrag van de Rechten van het Kind aangenomen. Sindsdien is 20 november de dag waarop gevierd wordt dat we ook kinderrechten hebben.

De aanwijzingen in deze nieuwsbrief dienen drie doelen:

- a. leren over kinderrechten
- b. leren voor kinderrechten
- c. vieren van kinderrechten.

Ad a.

U treft aanwijzingen aan, waardoor de kinderen leren over het bestaan van kinderrechten:

- de geschiedenis ervan
- welke rechten beschreven zijn
- waarmee ze samenhangen.

Ad b.

U treft ook aanwijzingen aan waardoor de leerlingen uitgedaagd worden om zelf op zoek te gaan hoe ze hun rechten op school kunnen benutten.

Ad c.

Tot slot treft u suggesties aan om de activiteiten te laten uitmonden in een 'viering'.

Leren over Kinderrechten

Zie ook:

- www.leerkracht.nl onder 'lespraktijk' en vervolgens onder 'dag van de rechten van het kind'
- www.kennisnet.nl type bij 'zoeken op kennisnet' in: *internationale dag rechten van het kind*
- www.kinderrechten.nl

Geschiedenis

Op 10 december 1948 werd de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens in de algemene vergadering van de Verenigde Naties aangenomen. Sindsdien hebben we 'mensenrechten', onder andere de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid op een eerlijke rechtszaak.

Helaas worden de mensenrechten regelmatig geschonden, bijvoorbeeld door landen waar een dictatuur bestaat (Birma) of waar mensen onderdrukt worden (Palestina).

Er zijn internationale organisaties die het schenden van mensenrechten in de wereld openbaar maken en er aandacht voor vragen, bijvoorbeeld Amnesty International.

Sinds 22 jaar hebben we de mensenrechten uitgebreid (verbijzonderd) naar kinderrechten. Dit is gebeurd omdat kinderen bijzondere bescherming nodig hebben, bijvoorbeeld in het geval van kinderarbeid of kindermishandeling.

Welke kinderrechten zijn er?

Er zijn 54 artikelen. Je zou ze als volgt kunnen samenvatten.

Op de eerste plaats gaat het om twee principes:

- a. kinderen hebben recht op liefde en zorg
- b. kinderen mogen niet gediscrimineerd worden.

Vervolgens kun je de kinderrechten indelen in groepen die allemaal met een V beginnen.

- Voorzieningen: kinderen hebben het recht op basisvoorzieningen zoals gezonde voeding, onderwijs en spelmogelijkheden.
- Verdediging: kinderen hebben er recht op dat ze verdedigd worden tegen alle vormen van geweld, zoals arbeid, mishandeling en seks.
- Vrijheid en Verantwoordelijkheid: kinderen hebben recht op een eigen mening, een eigen geloof en goede informatie.
- Voorrang: kinderen hebben in moeilijke omstandigheden recht op voorrang, als ze bijvoorbeeld geen familie meer hebben, op de vlucht zijn, gehandicapt zijn of met justitie in aanraking komen.
- Verbondenheid: kinderen hebben er recht op verbonden te zijn met liefdevolle ouders en familie en hebben recht op een eigen naam.

Samenhang

Twee zaken moeten altijd genoemd worden in samenhang met kinderrechten:

1^e. rechtvaardigheid (wanneer kinderen wonen in onrechtvaardige omstandigheden, kunnen ze wel rechten hebben, maar zullen ze die niet altijd krijgen);

2^e. kracht van kinderen (kinderen hebben het vermogen om van hun rechten gebruik te maken; volwassenen kunnen die kracht van kinderen steunen en ruim baan geven).

Activiteiten

Met behulp van de volgende activiteiten kan de boven beschreven informatie met de leerlingen gedeeld worden..

- a. Bespreek met de leerlingen de onderstaande situaties en wissel uit welke rechten in die situaties geschonden worden.
 - kinderarbeid (in India zijn ateliers waar kinderen werken om goedkope kleding te fabriceren);
 - minderjarige asielzoekers (sommige asielzoekers komen zonder ouders naar ons land, de zogenaamde AMA's, alleenstaande minderjarige asielzoekers);
 - kindermishandeling (wat is het verschil tussen een 'verdiende draai om de oren' en echte mishandeling?);
 - in bezet gebied wonen (de kinderen in Palestina bijvoorbeeld);
 - armoede (wanneer je ouders of je ouder niet iedere dag voor warm eten kan zorgen of wanneer er niet genoeg geld is voor nieuwe kleding, waardoor je altijd tweede hands-kleding draagt).

Naar aanleiding van de gesprekken kunnen de groepen kinderrechten met een V worden toegepast op de beschreven situaties.

b. Bordgesprek

Doel: aftasten wat de leerlingen al weten en achterhalen wat het begrip 'kinderrechten' oproept. De leerkracht schrijft het woord '*kinderrechten*' op het bord en vraagt: "Waar denken jullie aan bij het lezen van dit woord? Degene die iets weet mag naar voren komen om het op het bord te schrijven".

Degene die iets opschrijft legt uit wat hij/zij ermee bedoelt. De rest van de groep mag vragen stellen en erop reageren.

Zo kan er een boeiend klasgesprek ontstaan.

Leren voor kinderrechten

Heerst er op school een ‘kinderrechtenschoolcultuur’?

Welke kinderrechten zijn relevant in de schoolsituatie?

Wat kan er op school / in de groep verbeterd of aangepakt worden?

Met deze vragen in uw achterhoofd daagt u de leerlingen uit om in beweging te komen en vanuit de bril van de kinderrechten naar de eigen situatie te kijken.

Activiteiten

- Verdeel de leerlingen in groepjes
- Laat ieder groepje een keuze maken uit onderstaande rechten:
 - o recht op informatie
 - o recht op voldoende spelmogelijkheden
 - o recht op inspraak
 - o recht op gezonde voeding
 - o recht op een eigen geloof
 - o recht op bescherming tegen pesten
 - o recht op een liefdevol thuis
- Het groepje gaat aan het werk rond het gekozen recht aan de hand van de volgende opdrachten en vragen:
 - o Wat kan de schoolleiding of je leerkracht doen om verbetering aan te brengen?
 - o Wat kun je zelf doen om verbetering aan te brengen?
 - o Gaat het om jullie zelf of om andere kinderen? Welke dan?
 - o Bedenk een actieplan: welke stappen kun je zetten om verbetering te krijgen?
 - o Bedenk een mooie slogan.
 - o Ontwerp er een mooi affiche bij.

Vieren van kinderrechten

Organisatie en opzet

Kies op welke dag u de viering wilt houden: vrijdag 18 november en maandag 21 november liggen het dichtst bij de officiële 'dag van de kinderrechten'.

In de week voorafgaand aan de viering zijn de leerlingen actief geweest m.b.t. kinderrechten: ze hebben er met elkaar over van gedachten gewisseld én ze zijn in beweging gekomen om hun praktijk te verbeteren.

De viering is bedoeld om terug te blikken en los te laten (te 'vieren').

In deze viering moet ook plaats zijn voor het tot uitdrukking brengen van de beleving van de leerlingen.

Vorbereidende activiteiten

Vraag de leerlingen een korte presentatie van hun opdracht voor te bereiden (affiche? Slogan?).

Benodigde middelen:

- lange draad wol
- even veel A5-jes als er leerlingen zijn
- pennen/potloden.

De leerlingen schrijven op hun A5-je wat ze hopen als het gaat om kinderrechten.

Al deze A5-jes worden aan de draad wol geregen (via een gaatje door het midden).

Uitvoering

1^e. Leerkracht vat samen waar de groep de afgelopen week mee bezig is geweest en wat de leerlingen erover naar voren hebben gebracht.

2e. De groepjes presenteren achtereenvolgens hun affiche / slogan (of andere uitkomst).

3e. De groep gaat in een kring staan en houdt de draad wol vast waar alle A5-jes aan vast zitten. Eén voor één gaan deze A5-jes de kring rond, zodat iedereen kan lezen wat er geschreven is.

4e. De leerkracht vat samen wat er zoals geschreven is en hoe de groep het project beleefd heeft. Dan sluit ze het project af.